

Raad van de
Europese Unie

**Brussel, 25 november 2019
(OR. en)**

14487/19

**COHAFA 102
COJUR 13
RELEX 1098**

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
nr. vorig doc.:	14077/19 + 14077/19 COR 1
Betreft:	Humanitaire hulp en het internationaal humanitair recht - Conclusies van de Raad (25 november 2019)

Hierbij gaan voor de delegaties de conclusies van de Raad over "Humanitaire hulp en het internationaal humanitair recht", die de Raad tijdens zijn 3732e zitting, op 25 november 2019, heeft aangenomen.

Conclusies van de Raad over "Humanitaire hulp en het internationaal humanitair recht"

1. In het jaar dat de Verdragen van Genève zeventig jaar bestaan, herhaalt de Raad zijn krachtige steun voor de naleving en bevordering van het internationaal humanitair recht (IHR), geoperationaliseerd in de richtsnoeren van de Europese Unie inzake de bevordering van de naleving van het internationale humanitaire recht. De Raad onderstreept dat het internationaal recht, het IHR inbegrepen, een van de krachtigste instrumenten van de internationale gemeenschap is om de bescherming en waardigheid van eenieder te waarborgen. De Raad herinnert aan de plicht om onder alle omstandigheden het IHR te eerbiedigen en de eerbiediging ervan te waarborgen, en herhaalt zijn gehechtheid aan de humanitaire beginselen en doelstellingen van het humanitair optreden zoals vastgelegd in de Europese consensus over humanitaire hulp. De EU zal alles blijven doen ten behoeve van meer doeltreffend multilateralisme en ter bevordering van een door regels geleide internationale orde waar geen enkele staat of individu boven de wet staat en niemand bescherming door de wet ontbeert.
2. De Raad is ingenomen met de 33e Internationale Conferentie van het Rode Kruis en de Rode Halve Maan, die in december 2019 in Genève wordt gehouden. Op dit unieke platform treffen staten, het Internationale Rode Kruis en de Rode Halve Maan elkaar, alsook andere relevante actoren op humanitair gebied. Er is de EU en haar lidstaten veel aan gelegen dat het gesprek over de eerbiediging, uitvoering en verdere versterking van het IHR en de humanitaire beginselen in gang blijft, in nauwe samenwerking met hun respectieve nationale Rode-Kruis-verenigingen. De Raad onderkent in het bijzonder het grote belang van het ICRK als hoeder en voorvechter van het internationaal humanitair recht.

3. De Raad is ernstig bezorgd over het toenemende aantal opzettelijke schendingen van het internationale humanitaire recht en roept alle partijen bij alle conflicten, met inbegrip van gewapende niet-statelijke groepen, op het IHR en de humanitaire beginselen na te leven. De EU blijft zich krachtig inzetten voor de bestrijding van de straffeloosheid van gruweldaden en brengt in herinnering dat alle staten de plicht hebben om overeenkomstig de betreffende bepalingen van de Verdragen van Genève en het nationaal recht, onderzoek in te stellen naar verdachten van ernstige inbreuken op het IHR en hen in voorkomend geval te vervolgen of uit te leveren, ongeacht de nationaliteit van de daders of de plaats van hun misdaden. De EU wijst nadrukkelijk op de belangrijke ondersteuning die het Internationaal Strafhof bieden kan ingeval een staat geen werkelijk onderzoek of vervolging wil of kan instellen. De EU onderkent voorts dat regionale verantwoordingsmechanismen cruciaal zijn voor het documenteren van ernstige schendingen van het IHR en voor het tot de verantwoording roepen van daders. De EU richt een klemmende oproep tot staten om te zorgen voor adequate bescherming van slachtoffers en overlevenden van seksueel en gendergerelateerd geweld in gewapende conflicten, alsmede om onderzoek naar de daders daarvan in te stellen en hen te vervolgen.
4. Overeenkomstig de richtsnoeren van de Europese Unie inzake de bevordering van de naleving van het internationaal humanitaire recht blijft de EU zich bij haar eigen activiteiten alsmede in haar betrekkingen met derden, voor naleving van het IHR en de humanitaire beginselen inzetten. De EU zal jaarlijks verslag over de uitvoering van deze richtsnoeren uitbrengen. De EU bevestigt haar voornemen om de samenhang, de complementariteit en de coördinatie tussen haar verschillende beleidsmaatregelen en acties ter bevordering en waarborging van het IHR onder alle omstandigheden, te verbeteren. Wat dit betreft herinnert de Raad eraan dat de speciale vertegenwoordiger van de Europese Unie voor de mensenrechten op het gebied van het internationaal strafrecht en het IHR een ruimer mandaat heeft gekregen. De Raad wijst er voorts andermaal op dat de eerbiediging van het IHR een integraal onderdeel moet worden van het volledige scala van crisisbeheersingsinspanningen van de EU. De EU herinnert er in dit verband tevens aan dat in het EU-concept voor doeltreffende civiel-militaire coördinatie ter ondersteuning van humanitaire hulp en rampenbestrijding¹ het grootste belang gehecht wordt aan naleving en bevordering van het IHR.

¹ Op 30 januari 2019 goedgekeurd door het Militair Comité van de EU, doc. 5536/19

5. De EU zal zoeken naar innovatieve manieren om de kennis over het IHR te bevorderen en benadrukt in dit verband de belangrijke rol van de nationale Rode-Kruisverenigingen, het ICRK en de nationale IHR-comités. De EU en haar lidstaten zullen binnen en buiten de EU hun inspanningen ter verspreiding van het IHR opvoeren, vooral onder strijdkrachten en gewapende niet-statelijke actoren. De EU is ingenomen met de oproep tot humanitaire actie, een nuttig instrument bestaande uit praktische maatregelen ter versterking van het internationaal humanitair recht, ter bevordering van principiële humanitaire maatregelen en aldus ter waarborging van de humanitaire ruimte.
6. De EU brengt in herinnering dat partijen bij gewapende conflicten de primaire plicht dragen te voorzien in de behoefte van de bevolking die onder hun controle staat. Het is van cruciaal belang dat alle staten en partijen bij gewapende conflicten gevolg geven aan hun plicht om humanitaire hulp snelle en ongehinderde doorgang te bieden en die actief mogelijk te maken. De EU is ernstig bezorgd over het willekeurige gebruik van explosieve wapens in dichtbevolkte gebieden en over de gevolgen daarvan voor burgers en civiele objecten. De EU zal blijven streven naar betere bescherming van burgers, die het meest frequent slachtoffer van ernstige IHR-schendingen worden, daarbij differentiërend naar mannen, vrouwen, jongens en meisjes van uiteenlopende leeftijden en achtergronden omdat die verschillend getroffen worden, en wat dit betreft rekening houdend met hun behoeften, capaciteiten, middelen en kansen.
7. De EU zal zich blijven inzetten voor de bescherming van humanitaire en medische hulpverleners in conflictgebieden. De EU veroordeelt met klem het toenemend aantal aanvallen op humanitaire en medische hulpverleners en voorzieningen en op openbare infrastructuur, die rechtstreeks de veiligheid en gezondheid van burgers schaden. De EU roept staten en niet-statelijke actoren op deze aanvallen onmiddellijk te staken en af te zweren. De Raad memoreert Resolutie 2286 (2016) van de VN-Veiligheidsraad over de bescherming van de gezondheidszorg in gewapende conflicten en herhaalt dat krachtens het internationaal humanitair recht alle humanitaire medewerkers recht hebben op respect en bescherming. De Raad verwelkomt en steunt tevens andere initiatieven als het "Health Care in Danger" van het Internationale Rode Kruis en de Rode Halve Maan.

8. De Raad is ingenomen met Resolutie 2462 (2019) van de VN-Veiligheidsraad over het voorkomen en bestrijden van terrorismefinanciering, waarin wordt gewezen op het potentiële effect van terrorismebestrijdingsmaatregelen op puur humanitaire activiteiten van onpartijdige humanitaire hulpverleners, medische activiteiten inbegrepen. De Raad merkt op dat humanitaire hulpverleners veelal werkzaam zijn in gebieden waar zich op de lijst geplaatste of aan sancties onderworpen entiteiten ophouden of waar die rechtstreeks de scepter zwaaien. De Raad onderkent dat illegale geldstromen naar terroristische organisaties en netwerken moeten worden opgespoord en voorkomen, maar herhaalt in lijn met de resolutie van de Veiligheidsraad dat alle EU-maatregelen als het opstellen en uitvoeren van beperkende maatregelen, en ook alle antiterrorismemaatregelen, moeten stroken met alle verplichtingen krachtens het internationaal recht, meer in het bijzonder het internationaal recht inzake de mensenrechten, het internationaal vluchtelingenrecht en het internationaal humanitair recht. De Raad zal trachten mogelijke negatieve gevolgen voor het humanitair optreden te vermijden en spoort de lidstaten aan te waarborgen dat nationale maatregelen en beperkende maatregelen ter bestrijding van het terrorisme in overeenstemming zijn met het internationaal recht.
9. De Raad is ernstig bezorgd dat de humanitaire behoeften wereldwijd toenemen en bevestigt andermaal klaar te staan om deze behoeften te lenigen, zowel qua omvang als qua doeltreffendheid van humanitaire financiering, onder meer via toezeggingen als die van de ondertekenaars van de "Grand Bargain". Tegen deze achtergrond herhaalt de EU tevens haar oproep aan humanitaire organisaties hun inzet doeltreffender te maken door ervoor te zorgen dat een maximum aan hulp rechtstreeks naar de begunstigden gaat. De EU pleit voor gecoördineerde evaluatie van de behoeften van de verschillende belanghebbenden, teneinde financieringsbeslissingen en hulpacties een gedegener grondslag te geven.

10. De Raad benadrukt er alles aan te willen doen humanitaire EU-hulp in te zetten voor een betere leniging van de behoeften van mensen in de meest kwetsbare situaties, waaronder vrouwen en kinderen, alsmede van mensen die als gevolg van onder meer handicap, genderidentiteit en seksuele geaardheid, ras, etnische afkomst, leeftijd en godsdienst het grootste gevaar lopen. De Raad onderkent voorts hun rol als belangrijke partijen bij het verder verbeteren van de planning, uitvoering en evaluatie van humanitaire hulp. De EU is ingenomen met de dit jaar uitgevaardigde richtsnoeren van het IASC inzake de integratie van mensen met een handicap in het humanitaire optreden, en acht uitvoering en mainstreaming ervan in alle humanitaire optredens uiterst wenselijk, in lijn met de eigen commitments van de EU op het gebied van inclusie van personen met een handicap.
11. De EU herhaalt dat de coördinatie, de samenhang en de complementariteit tussen humanitaire, ontwikkelingshulp- en vredesacties en -actoren moeten worden versterkt, zoals ook vastgelegd in de geïntegreerde EU-aanpak van externe conflicten en crises² en in de Raadsconclusies van mei 2017 over het operationeel maken van de koppeling tussen humanitaire hulp en ontwikkelingshulp³. Met de driedelige aanpak ("triple nexus") wordt onderkend dat er in complexe noodsituaties en in de nasleep daarvan een gecombineerde aanpak nodig is van humanitaire noodhulp, middellange- en langetermijnontwikkelingssamenwerking en vredesopbouwinspanningen en -diplomatie. Dit alles moet worden uitgevoerd overeenkomstig de respectieve mandaten en het internationaal humanitair recht, waarbij humanitaire beginselen worden nageleefd en verdedigd en ontwikkelingssamenwerkingsdoelstellingen worden hooggehouden. De EU zal ter bevordering van een doeltreffender aanpak lessen blijven trekken uit de EU-proefactiviteiten op landenniveau waarin die driedelige koppeling gelegd wordt, en zal blijven voortbouwen op de resultaten daarvan.
12. De Raad herhaalt dat de internationale gemeenschap betere conflictpreventie moet hanteren, moet inzetten op conflictoplossing en bij alle humanitaire crises betere invulling moet geven aan ontwikkelingshulpbehoeften, teneinde de duurzameontwikkelingsdoelstellingen te kunnen verwezenlijken. De Raad onderstreept dat het geheel staat of valt met doeltreffend multilateralisme en benadrukt dat de Verenigde Naties hierin een cruciale rol spelen.

² De geïntegreerde EU-aanpak van externe conflicten en crises, 2 juni 2017.

³ Operationeel maken van de koppeling tussen humanitaire en ontwikkelingshulp - Conclusies van de Raad (19 mei 2017), 9383/17.

13. De Raad onderstreept dat de humanitaire gevolgen van de klimaatverandering doeltreffender moeten worden aangepakt, wijst op alle toezeggingen daartoe en acht het noodzakelijk dat in het kader van alle relevante activiteiten tevens wordt ingezet op vermindering van het risico op rampen en op versterking van de weerbaarheid. De EU wijst andermaal op de voordelen van preventie en anticiperend optreden, zowel qua redding van mensenlevens als qua beperking van materiële schade. Uitvoering van het kader van Sendai voor rampenrisico-vermindering op nationaal niveau en via internationale samenwerking is en blijft een van de kerndoelstellingen van de EU.
-